

VATTENMYNDIGHETEN NORRA ÖSTERSJÖN

Sammanträde med vattendelegationen för Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt

Datum:

18 juni 2019

Plats:

Brunnby gård, Västerås

Närvarande:

Ledamöter:

Minoo Akhtarzand, ordförande (Landshövding)

Lena Tilly

Stefan Löfgren

Lennart Gladh

Cathrin Bergenstråhle

Göran Åström

Klas Lundbergh (justerare)

Ellinor Rindevall

Petter Ström

Förhindrade:

Anne-Li Fiskesjö

Annika Israelsson

Peder Eriksson

Övriga:

Mats Wallin, Vattenmyndighetens kansli

Jenny Caruso (sekreterare), Vattenmyndighetens kansli

Malin Pettersson, Vattenmyndighetens kansli

Malin Willför, Vattenmyndighetens kansli

Martin Erlandsson Lampa, Vattenmyndighetens kansli

Hannes Löfgren, Vattenmyndighetens kansli

1. Ordförande öppnar mötet

Ordförande hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

2. Justerare utses

Klas Lundbergh utsågs att jämte ordföranden justera protokollet.

3. Godkännande av dagordningen

Dagordningen fastställdes enligt utskickat förslag.

4. Föregående mötesprotokoll

En uppföljningspunkt hade noterats vid mötet den 7 mars:

- Resultat från regeringsuppdraget om undantag och KMV 2018 – ta fram siffror för Norra Östersjöns vattendistrikt.

Hannes Löfgren förklarade att i Norra Östersjöns vattendistrikt är det vattenförekomster inom följande grupper som har ingått i översynen: kraftigt modifierade vatten (KMV), riksintresse för industriell produktion, riksintressen för värdefulla ämnen och material (gruvor), grundvattenförekomster påverkade av förbjudna bekämpningsmedel och översyn av vattenförekomster påverkade av avloppsreningsverk. Resultatet av översynen är att en vattenförekomst i Kolbäcksån är aktuell som KMV, och ytterligare ca 10 vattenförekomster kan bli föremål för mindre stränga krav. Mer information finns i bilagorna till vattenmyndigheternas redovisning av regeringsuppdraget (utskickat som underlag inför mötet 7 mars).

Vi hade planerat att gå igenom interimrapporteringen på detta möte men eftersom slutrapporten inte är klar ännu så skjuter vi på den informationen. Rapporten skickas ut till delegationen så snart den blir klar.

Protokoll från den 7 mars 2019 godkändes och lades till handlingarna.

5. Ny lagstiftning – nya rutiner

Vattenmyndigheterna har tagit fram gemensamma rutiner för hur ärendena som kommer in enligt nya lagstiftningen ska hanteras. De viktigaste principerna finns inskrivna i förslaget till reviderad arbetsordning (se punkt 6).

Datum

2019-06-18

Mats Wallin gick översiktligt igenom vilka typer av ärenden det kan handla om och hur de ska hanteras (för detaljer se bild 11–12 i bilaga 1):

Lämna yttranden:

- Prövningsmyndigheter ska begära yttrande från vattenmyndigheten om det framkommit skäl att ompröva miljö kvalitetsnormen för vatten (22 kap. 13 § punkt 1 MB).
- Prövningsmyndigheter och kommuner ska begära yttrande från vattenmyndigheten inför eventuellt tillåtande av ny verksamhet/åtgärd i strid med försämringsförbudet (22 kap. 13 § punkt 2 MB).
- Övriga yttranden. Besvara förfrågningar, samråd, remisser och dialog kopplat till tillståndsärenden i tidigt skede.

Överpröva kommunala beslut:

- Granska kommunala beslut om tillåtande av ny verksamhet/åtgärd i strid med försämringsförbudet och upphäva beslutet om de kriterier som krävs inte är uppfyllda (19 kap. 3c § MB, 4 kap. 11–12 §§ VFF).

Fatta beslut om ändrade kvalitetskrav:

- Löpande under vattenförvaltningscykeln fatta de beslut som krävs för att revidera miljö kvalitetsnormer i enlighet med de utredningar, beslut och tillåtanden som nämns i punkterna ovan (4 kap. 14 § VFF).

Troligen kommer yttranden enligt **22 kap. 13 § MB** utgöra merparten av de ärenden som vi ska hantera. Vattenmyndigheten ska göra en bedömning av om det finns skäl att ompröva MKN. Det fördes en diskussion i delegationen om hur underlag för klassningarna ska bedömas. Vilken typ av underlag och hur mycket data krävs för att en norm ska justeras? Detta kan variera beroende på typ av verksamhet, tillförlitlighet i klassningarna osv. Vattenmyndigheterna behöver samordna sitt arbetssätt i dessa ärenden.

19 kap. 3a-3c MB och 4 kap. 11–12 §§ vattenförvaltningsförordningen ger möjlighet att tillåta ny verksamhet i strid med försämringsförbudet. Det är hårda kriterier som ska uppfyllas för att detta ska kunna tillämpas. Möjligheten gäller endast om verksamheten ändrar den fysiska karaktären hos en vattenförekomst **eller** om statusen riskerar att försämrans från hög status till god status. Det senare fallet blir knappast aktuellt i Norra Östersjöns vattendistrikt men kan vara relevant för exv. gruvverksamhet i norra Sverige. Utöver dessa grundförutsättningar gäller även andra kriterier, exempelvis att verksamhetens syfte är av stort allmänintresse.

Vattendelegationen ansåg det vara viktigt att vattenmyndigheterna tar fram rutiner och lathundar för ärendehantering. Det behöver också beskrivas hur samspelet med berörda beredningssektariat ska se ut. Vattenmyndigheterna behöver informera domstolar med flera,

då det är viktigt att vara involverade tidigt så att myndigheterna inte riskerar att bli bromskloss i processerna.

6. Arbetsordning och överlåtelse av uppgifter

a) Ny arbetsordning för vattendelegationen - godkännande

Förslag till reviderad arbetsordning hade skickats ut inför mötet. Revidering av arbetsordning hade också diskuterats på tidigare möten, den 11 december 2018 och den 7 mars 2019.

Mats Wallin gjorde en övergripande genomgång av de justeringar som gjorts jämfört med den version som hade presenterats på föregående möte. Förutom vissa stycken (grönmarkerade i utskickat underlag) som är valfria att ha med ser distriktens arbetsordningar i princip helt lika ut. Vattendelegationen kom överens om nedanstående:

Avsnitt 2.3

”Protokoll ska föras av personal från Vattenmyndighetens kansli och justeras av ordföranden och en justeringsperson från Vattendelegationen” ändras till ”Protokoll ska föras av personal från Vattenmyndighetens kansli och justeras av ordföranden **och en ledamot** från Vattendelegationen”.

Avsnitt 2.4

Grönmarkerad text om beslut av större vikt behålls: ”Beslut i ärenden av större vikt kan sättas upp särskilt om ordföranden bedömer att det är lämpligt. Sådana beslut undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av föredraganden, samt diarieförs hos Vattenmyndigheten.”
Grönmarkerad text om reservationer behålls: ”Reservationer ska vara skriftliga.”

Avsnitt 2.5

Grönmarkerad text behålls: ”Vattenvårdsdirektören ska se till att ärenden som Vattenmyndighetens kansli ansvarar för bereds i den omfattning som behövs. Ärenden vid Vattenmyndighetens kansli bereds av handläggare vid kansliet enligt den ärendefördelning som Vattenvårdsdirektören beslutar.”

Vattendelegationen godkände förslaget till arbetsordning enligt nedan:

- *Vattendelegationen godkänner föreliggande förslag till arbetsordning med de slutjusteringar som noteras i protokollet från dagens möte.*
- *Ordförande fattar beslut om arbetsordningen i god tid före nästa delegationsmöte*
- *Ny översyn och eventuell justering av arbetsordningen ska göras vid behov och senast inom 2 år*

b) Överlåtelse av uppgifter till vattenmyndigheten - beslut

Mats Wallin gick igenom de justeringar som gjorts sedan den version som presenterades på föregående möte.

Vattendelegationen beslutade att grönmarkerad text i punkt B behålls:

”I de frågor som avses i arbetsordningen, punkten Övriga frågor av principiell betydelse för vattendistriktet eller på nationellt plan, får Vattendelegationens ordförande fatta beslut om det rör frågor som är brådskande och beslutet inte kan skjutas upp till dess frågan kan handläggas av Vattendelegationen. Vattendelegationen ska informeras om beslutet så snart det kan ske.”

Vattendelegationen beslutade om Beslutsordning och överlåtelse av uppgifter från Vattendelegationen för Norra Östersjöns vattendistrikt till Länsstyrelsen Västmanlands län (Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt) enligt nedan:

- *Vattendelegationen beslutar att fastställa föreliggande förslag till överlåtelse av arbetsuppgifter till Vattenmyndigheten med de slutjusteringar som noteras i protokollet från dagens möte*
- *Ny översyn och eventuell justering av överlåtelsen ska göras vid behov och senast inom 2 år*

De ledamöter som inte kunde närvara på mötet har haft möjlighet att lämna synpunkter. Inga synpunkter har dock inkommit.

7. Åtterrapporering från myndigheter och kommuner

Sammanställningen av kommuners och myndigheters åtterrapporering för 2018 är klar och utskickad till delegationen innan mötet. Malin Willför presenterade övergripande resultaten. Svarefrekvensen var bra: samtliga länsstyrelser, 10 av 11 nationella myndigheter (Försvarsinspektören saknas) och 232 av 270 kommuner (63 av 70 kommuner i distriktet) har svarat. Vi har aldrig haft 100 % svarsfrekvens från kommunerna och det har varierat mellan åren vilka kommuner som inte svarar.

Några av de åtgärder som centrala myndigheter ansvarar för är kraftigt försenade. Detta riskerar att drabba länsstyrelserna och kommunerna som ligger längre fram i åtgärdskedjan. Ett aktuellt exempel är HaV:s åtgärd nr 6 som handlar om vägledning för länsstyrelsernas och kommunernas arbete med långsiktigt skydd av dricksvattentäkter.

I länsstyrelsernas rapportering kan bland annat noteras att mer tid har lagts på tillsyn av vattenskyddsområden än under föregående år, vilket troligen är ett resultat av extra tilldelade medel för ändamålet.

Av kommunernas rapportering framgår att allt fler kommuner använder sig av MKN för vatten som stöd för prioritering vid olika typer av insatser och åtgärder. Fler vattenskyddsområden har

bildats och en stor del av kommunerna svarar att det pågår eller planeras arbete med att ta fram vattenskyddsområde för de vattentäkter som saknar skydd.

Delegationen konstaterade att det vore intressant att undersöka om det går att finna någon tendens: är de kommuner som ingår i projektet Mälaren en sjö för miljoner (MER) generellt bättre på att arbeta med MKN för vatten? Kansliet tar med sig denna fråga.

8. Inriktning för åtgärdsprogram 2021–2027 – information och diskussion

Underlag hade skickats ut till delegationen inför mötet. Där redovisades ställningstaganden som vattenmyndigheterna gemensamt har gjort om de kommande åtgärdsprogrammen.

Mats Wallin gick igenom punkterna i underlaget och ledamöterna hade möjlighet att lämna synpunkter. Delegationen ställde sig bakom föreslagen inriktning men önskade ett förtydligande i den skrivning som handlar om åtgärdsområdessammanställningar. Formuleringen "Övergå från åtgärdsområdessammanställningar per avrinningsområde till åtgärdsområdens geografiska ansvar/mandat..." behöver ändras. Det är fortfarande avrinningsområdet som måste vara grunden, men det ska gå att översätta till administrativa gränser så att det blir tydligare för varje åtgärdsansvarig vad de behöver göra.

Mats Wallin förklarade också att vi inte kommer att kunna ta fram lika detaljerade åtgärdsområdessammanställningar som vi gjorde under föregående förvaltningscykel. Vi behöver gå mot en mer automatiserad lösning, där den mesta informationen tas direkt ur VISS. De beskrivande texterna från tidigare underlag bör dock kunna återanvändas i viss utsträckning.

Vattendelegationen beslutade enligt nedan:

- *Vattendelegationen ställer sig bakom den föreslagna inriktningen för Åtgärdsprogram 2021–2027 med de slutjusteringar som noteras i protokollen från vattendelegationernas möten i juni 2019*

9. Beslut om implementering av ny baslinje i vattenförvaltningen

Beslutsunderlag med konsekvensanalys hade skickats ut till delegationen inför mötet. Mats Wallin redovisade bakgrunden till ärendet. Den 1 mars 2018 trädde en ny så kallad baslinje i kraft, dvs. gränsen mellan kustvatten och utsjövatten. Baslinjen påverkar både vattendirektivets och havsmiljödirektivets indelning i vattenförekomster.

Vattenmyndigheterna har gjort en utredning av hur den ändrade baslinjen bör hanteras och bedömer det som olämpligt att genomföra förändringar i vattenförekomster mitt under förvaltningscykeln. Därför föreslås att den nya baslinjen istället implementeras i vatten-

förvaltningen i samband med ordinarie revidering av vattenförekomster inför kommande förvaltningscykel.

Vattendelegationen beslutade enligt nedan:

- *Vattendelegationen beslutar att den nya baslinjen för indelning i kustvattenförekomster ska implementeras i vattenförvaltningen i samband med ordinarie revidering av vattenförekomster inför fjärde förvaltningscykeln 2021–2027*

10. Omvärldsbevakning

Mats Wallin redovisade kort om läget i vattenförvaltningsutredningen. Utredningen förlängs troligen till efter årsskiftet för att även inkludera vattenmyndigheternas roll i övervakningen. Vattenvårdsdirektörerna hade möte med utredningen den 10 juni. Deras budskap till utredningen är att det är tydligare mandat och mer resurser som behövs, inte organisationsförändringar. Kort information om andra aktuella utredningar, remisser m.m. finns i bilaga 1, bild 28–31.

11. Kommande möten

Datum för årets återstående möten:

- 25 september (middag kvällen den 24: e) - Nationellt möte i Sundsvall, Bottenhavet värdar. Kommer bland annat att ges en internationell utblick.
- 9 okt
- 11 dec

12. Övriga frågor

Inga övriga frågor hade anmälts.

Datum

2019-06-18

13. Mötet avslutas

Vattendelegationen tackade därefter av Mats Wallin som efter drygt sju som vattenvårdsdirektör nu går över till en tjänst på SGU.

Ordföranden tackade alla för engagemanget, önskade en skön och avkopplande sommar och förklarade mötet avslutat.

Justeras:

Minoo Akhtarzand (ordf.)

Klas Lundbergh

Vid protokollet: Jenny Caruso

Bilagor:

Powerpointpresentationer från mötet enligt nedan:

- Bilaga 1: Presentationer Mats W – 190618 (Arbetsordning, delegering m.m.)
- Bilaga 2: Presentation Malin W – 190618 (Åtterrapporering 2018)